

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת מרב מיכאלי

פ/25/6437

הצעת חוק-יסוד : הכנסת (תיקון – ייצוג מינימלי לשני המינים ברשימת מועמדים לכנסת)

1. הוספת סעיף 5ב. בחוק-יסוד : הכנסת¹, אחרי סעיף 5א יבוא :

"הרכב רשימת מועמדים לכנסת יהיה ייצוג שוויוני לשני המינים, באופן שבכל חמישה מקומות ברשימה, לרבות העומד בראשה, יהיו לפחות שני נציגים מכל מין."

דברי הסבר

שוויון וייצוג הם שני ערכים בסיסיים לקיומה של דמוקרטיה. נשים מהוות למעלה מ-50% מהאוכלוסייה במדינת ישראל. תנאי הכרחי להשמעת קולן, וליכולתן לתרום לעיצוב החברה, הכלכלה והמדינה הוא ייצוג שוויוני ככל האפשר בכנסת. לייצוגן של נשים בפוליטיקה, ובפרט בבתי המחוקקים, יש חשיבות מכרעת בשיטת משטר דמוקרטית. ייצוג שוויוני תואם ערכים דמוקרטיים בסיסיים של שוויון ושל ייצוג, מעניק לגיטימציה למשטר דמוקרטי-ליברלי, משקף את התפיסה שנשים הן אזרחיות שוות ערך לגברים ומסייע להשריש אותה (המכון הישראלי לדמוקרטיה, ייצוג נשים בפוליטיקה : ישראל במבט השוואתי (2013)). עוד יצוין כי מאז שנות ה-70 של המאה העשרים, שיעור הנשים המכהנות בפרלמנטים במדינות הנורדיות (איסלנד, דנמרק, נורבגיה, פינלנד ושבדיה) הוא מהגבוהים בעולם. מכסות לייצוג נשים במדינות אלה ברמת המפלגה נקבעו רק לאחר ששיעור הנשים בפרלמנט הגיע לכ-25% (מרכז המחקר והמידע של הכנסת, חקיקה לייצוג הולם של נשים במפלגות פוליטיות (2008)). בכנסת העשרים עמד שיעור הנשים בכנסת על כ-27% (33 חברות כנסת). שיעור זה, הגבוה ביותר בכנסות ישראל, מהווה מצע מתאים לקביעת מכסות מינימום לכל מין. לפיכך, מוצע לתקן את חוק-יסוד : הכנסת במטרה לעצב את הייצוג הלאומי במסגרת הגוף המחוקק. מוצע לקבוע שכל רשימת מועמדים לכנסת תכלול ייצוג מינימלי של 40% לכל אחד מהמינים. הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/612) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/25/2040 ; הוסרה מסדר היום ביום ט"ז בתמוז התשפ"ג (5 ביולי 2023) ; פ/25/3972 ; הוסרה מסדר היום ביום ז' בשבט התשפ"ה (5 בפברואר 2025) ; פ/25/6058 ; הוסרה מסדר היום ביום י"ג בכסלו התשפ"ו (3 בדצמבר 2025)).

הצעת החוק זהה לפ/25/6058 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום

ט"ז בטבת התשפ"ו (05.01.2026)